

ויזרע יצחק

שנה ד'

<p>י"ב 17:09 ת"א 17:27 חיפה 17:18</p>	<p>י"ג 18:26 ת"א 18:27 חיפה 18:27</p>	<p>י"ד 19:03 ת"א 19:03 חיפה 19:03</p>	<p>פניסה יציאה ר"ת</p>	<p>יוצא לאור ע"י מדרשת "ויזרע יצחק" ע"ש יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל</p>	<p>"ויקהל פקודי" שבת "פרה" הפטרה: "ויהי דבר" בג' אדר תשע"ב</p>
---	---	---	--------------------------------	---	--

"משנכנס אדר מרבין בשמחה" (תענית כט.)

הגיגים לפרשת השבוע

"ויצאו כל עדת בני ישראל מלפני משה" (שמות לה' כ)

הכתוב מדגיש שכל בני ישראל יצאו כאחד, "כל עדת בני ישראל", בזריזות להביא את תרומתם, ולא היה בהם אחד שהתעצל או התעכב אצל משה, אומר ה"אור החיים" הקדוש שכוונת הכתוב באומר: "מלפני משה" היא לומר לנו שבני ישראל יצאו מלפניו, עוד קודם שיתן להם רשות לעמוד מלפניו, וזאת למרות מה שאמרו חז"ל בגמרא (יומא) "שאינ רשות לתלמיד לעמוד מלפני רבו אלא עד שיתן לו רשות", מתוך ה"אור החיים" הקדוש שבני ישראל הבינו, שכשאמר להם משה "קחו מאתכם תרומה", כאילו אמר להם עמדו, תרוץ נוסף הוא שרואים אנו דוגמה נוספת לכך "שהאהבה מקלקלת את השורה" כפי שנאמר אצל אברהם אבינו בלכתו לעקוד את יצחק בנו.

"ויבואו האנשים על הנשים" (שמות לה' כב)

כאן בא הכתוב להודיע את צדקת הנשים ושיבחן על כך שהסכימו לתת את תכשיטיהן לטובת המשכן. מציין ה"כלי יקר" שמצד הדין לא היו הנשים צריכות לתת את תכשיטיהן לצורך בניית המשכן היות שידוע מה שאמרו חז"ל שכל המטרה של בניית המשכן היא לכפר על חטא העגל. אם כן, הגברים שפרקו את נזמי הזהב שלהם ועשו ממנו את העגל הם אלו שצריכים לתת את נזמיהם ותכשיטיהם כדי לכפר על נפשם, אבל הנשים שסירבו לתת את תכשיטיהן לצורך עשיית העגל אינן צריכות כפרה ואם כן, מדוע שיתנו את תכשיטיהן? אלא שמחמת חובת הקודש לא נמנעו הנשים מלתת את תרומתן לטובת עשיית המשכן אך נמנעו מלהביא בעצמן את הנדבה אל משה כדי שלא יחשוב משה שגם היה לנשים חלק בעבירה זו, לכן הזכיר הכתוב רק את האנשים בהבאת הזהב כי הנשים לא הביאו בעצמן אלא נתנו לאנשים את תכשיטיהן שהם יביאו אותם למשה.

"ויעש את הכיור זוזשת ואת כנו זוזשת במראות הצובאות" (שמות לו' ז)

"בנות ישראל היו בידן מראות שרואות בהן כשהן מתקשטות ואף אותן לא עכבו, והיה משה מואס בהן מפני שעשוין ליצר הרע, אמר לו הקב"ה אלו חביבין מן הכל שעל ידיהן העמידו הנשים צבאות רבות במצרים" (רש"י) שואל הרמב"ן, מה "נזכר" משה למאוס בתרומת הנשים רק כעת? הרי בכל שאר התרומות למלאכת המשכן כן קבלו תרומה מהנשים שנאמר: "ויבואו האנשים על הנשים... הביאו חח ונזם וטבעת וכומז" (שמות לה' כב), וידוע לפי המדרש (שבת סד.) שהכומז הוא מאוס יותר מהמראות ובכל זאת לא מאס בהן משה? מתוך הרמב"ן שבכל מלאכת המשכן התערבה מתנת הנשים עם מתנת הגברים ולא נעשה שום כלי על טהרת תרומת הנשים, אבל כיור הנחשת נעשה כולו מתכשיט העשוי ליצר הרע לכן מאס בזה משה עד שנאמר לו מפי הגבורה לקבלם.

"ובצלאל בן אורי בן זור למוטה יהודה עשה את כל אשר צוה ה' את משה" (שמות לו' כב)

רבינו בחיי מביא את המדרש ובו רמזים יפים בעניין בצלאל ואהליאב הקשורים ל"אריה": "בצלאל ואהליאב היו האומנים הבקיאים שבכולם, בצלאל משבט יהודה שנקרא "גור אריה" ואהליאב משבט דן שנקרא "דן גור אריה", והמקדש היה דומה לאריה שכן מצינו ההיכל צר מאחוריו ורחב מלפניו ודומה לאריה כדכתיב: "הוי אריאל אריאל קרית חנה דוד" (ישעיה כט.), ובאריה נענשו שנאמר: "עלה אריה מסבכו" (ירמיה ד.). ובאריה עתידין להתמשל בזמן הישועה שנאמר: "והיה שארית יעקב בגוים כאריה בבהמות יער" (מיכה ה.).

מעוניין לקבל את העלון ישירות לתיבת הדוא"ל שלך? שלח מייל לכתובת: Yossef.Benhamo@gmail.com

העלון מיוסד לעילוי נשמת :

חביבה חיה בנימין בת גורג'יה ז"ל
נלב"ע יא' ניסן תשס"ז

יצחק בנימין בר שורין ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשל"ג
ת.נ.צ.ב.ה

יצחק בן חמו בר אסתר ז"ל
נלב"ע יג' אדר ב' תשס"ה

אין לעיין בעלון בשעת התפילה

לא לשמור על קדושת הגליון

"לא תבערו אש בכל מושבותיכם ביום השבת" (שמות לה: ג)

מדוע נכתב לאו מיוחד על איסור הבערת אש בשבת ואינה נכללת בשאר המלאכות שנאסרו במאמר: "לא תעשה כל מלאכה" (שמות כ' ט)? מתרץ ה"תפארת יהונתן" שלפי חז"ל האש נוצרה במוצאי השבת, יוצא אם כך שהאש לא נכללה במלאכות מהן שבת ה' ביום השבת, ולכן נכתבה אזהרה מיוחדת על איסור הבערה.

"והנשאים הביאו את אבני השדהם" (שמות לה: כז)

"אמר רבי נתן מה ראו נשיאים להתנדב בחנוכה המזבח בתחלה ובמלאכת המשכן לא התנדבו בתחלה? אלא כך אמרו נשיאים: יתנדבו צבור מה שמתנדבים ומה שמחסרים אנו משלימים אותו. כיון שהשלימו צבור את הכל שנאמר: "והמלאכה היתה דים" (שמות לו) אמרו נשיאים מה עלינו לעשות? הביאו את אבני השדהם. לכך התנדבו בחנוכה המזבח תחלה. ולפי שנתעצלו מתחלה נחסרה אות משמם והנשאים כתיב" (רש"י)

אומר ה"חפץ חיים" שכיוון שהנשיאים התעצלו בנדבתם, קימצה התורה ולא כתבה את האות "יוד", ואילו בפרשת נשא האריכה התורה בנדבת כל נשיא ונשיא וכתבה נדבת כל נשיא בפרשת מיוחדת ולא כללה את כולם ביחד, למרות שכולם הביאו את אותה הנדבה, מכך אנו לומדים כמה חביב לפני הקב"ה כאשר בני האדם פועלים בזריזות וביחד עם הצבור ואין בהם קנאה ותחרות. כאשר התעצלו הנשיאים להשתתף את הצבור בנדבתם נחסר אות משמם, וכאשר הביאו כולם נדבתם ברצון, הרחיבה התורה בעבורם וכתבה פרשה שלמה לכל נשיא. ללמדנו, שכל מי שעושה טובה הקב"ה מפרסמו לטובה, ולהיפך מי שמונע עצמו מלהשתתף בבנין המקדש, הקב"ה מפרסמו לחרפה.

"אלה פקודי המשיכן משיכן העדות" (שמות לו: כא)

"רמזו למקדש שנתמשכן בשני חורבנים על עוונותיהם של ישראל" (רש"י)

"אלה פקודי המשכן", אם אתם מעוניינים ל"פקוד", מלשון "פקוד יפקד" (בראשית נ' כד), את בית המקדש שהתמשכן, התנאי לכך הוא, "על פי משה", דהיינו אם תשובו ותזכרו את תורת משה. מסביר זאת ה"תולדות יעקב יוסף" על פי המדרש שאומר שכאשר שואל הנביא "על מה אבדה הארץ" (ירמיה ט' יא)? עונה לו הקב"ה: "על עזבם את תורת". כלומר, מה גרם לחורבן בית המקדש? עזיבת התורה, לפיכך אומר הנביא מלאכי: "זכרו תורת משה עבדי", ואז מובטח לנו על ידי הנביא, "הנה אנוכי שולח לכם את אליהו הנביא" (מלאכי ג' כב-כג) כלומר אם תשובו לזכור את תורת משה מובטח לכם שתזכו מיד לגאולה.

"ובצלאל בן אורי בן זוור למוטה יהודה עשה את כל אשר ציוה ה'" (שמות לו: כב)

ידוע שכל מקום שכתוב: "כל" זה בא לרבות משהו נוסף, אם כן מה באה התורה לרבות בתיבת "כל" שבפסוק, "עשה את כל אשר ציוה ה'"? מתרץ רבינו יוסף חיים בספרו "עוד יוסף חי" שתיבת "כל" באה לרבות גם הכוונות והסודות שבכל כלי וכלי שבמשכן, לפי שמה רבינו נצטווה מהקדוש ברוך הוא צווי כפול. ראשית, מעשה הבניה של המשכן וכליו, בצורתם מידתם ומשקלם של כל הכלים. שנית, כוונת הסודות שצריך לכוון בעת עשיית כלי המשכן. ובא הכתוב לרמוז שבצלאל הצליח בחכמתו הגדולה לבצע את שתי הצוויים הללו בשלמות. מלבד עצם המעשה של בניית המשכן וכליו "כאשר ציוה ה'" את משה, הצליח בצלאל לכוון גם את הכוונות והייחודים שציוה הקב"ה לכוון בשעת עשיית הכלים. ובצלאל עשה את "הכל" בשלימות.

"ובמישוזת אותם כאשר מישוזת את אביהם" (שמות מו: טו)

מדוע מדגיש הכתוב למשה למשוח את בני אהרן, "כאשר משחת את אביהם"? אומר ה"משך חכמה" שעל כהונת אהרון משה לא היה מקנא, סוף סוף משה הוא המלך והנביא, אך יתכן שעל מעלת בניו של אהרן היה משה מתקנא, שהרי משה בקש מהקב"ה שבניו ירשו את גדולתו והוא נענה בשלילה, וכעת הוא רואה שבניו של אהרון יורשים את גדולתו, ואם כן אולי יעלה בדעתו של משה לא למשוח אותם בשמחה רבה ובלב שלם כפי שמשח את אביהם, לכן בא הכתוב ואמר "ומשחת אותם", מרצון גמור ובשמחה, "כאשר משחת את אביהם".

"כי ענן ה' על המשיכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם" (שמות מו: לו)

אפשר לומר רמז על תלמיד חכם שנקרא משכן כמו שכתוב: "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם" (שמות כה: ח), בתוכו לא נאמר אלא "בתוכם", לרמוז שהשכינה תהיה שרויה בכל אדם שנדמה למשכן, וכמו במשכן היו שם שתי מעלות, ענן ואש, כך התלמיד חכם צריך להיות בו שתי מעלות, ענן ואש, ענן רומז לצניעות, שיהיה תמיד צנוע ועניו ומכסה בענן, אמנם לפעמים צריך להיות אש לעמוד בפרץ ולעמוד על המשמר. וכמו ששמעתי מפי הגאון רבי דוד יוגנרייז זצ"ל על הפסוק: "לב נשבר ונדכה א-לקים לא תבזה" (תהלים נא' ט), כלומר "לב נשבר" זה טוב, אבל תזהר שלא תשתמש בלב נשבר שלך במקום שיש כבוד שמים, וזהו "א-לקים אל תבזה" ב"לב נשבר" שלך, וז"א ענן ואש. "לעיני כל בית ישראל בכל מסעיהם", בכל גלויותיהם ומסעיהם ונדודיהם צריכים להיות דוגמת ענן ואש. (קול יהודה)

לרפואת כל חולי עם ישראל ובכללם: הרה"ג משה חזקיהו בן שרה שליט"א ודוד בוינה בן בינה הי"ו

הארות והערות ניתן להפנות לטלפון: 052-3268315 או בדוא"ל: Yossef.Benhamo@gmail.com

גמ"ח תפילין "יד יצחק"

ברשותנו מבחר תפילין רש"י (ספרדי, אשכנזי, איטרי) להשאלה בטלפון: 052-3268315

חברת הבקשות "מאיר השחר" בני ברק ומדרשת "ויזרע יצחק"

לימוד פיוטים ובקשות נוסח מרוקו בהדרכת ע"ה יוסף בן חמו מוצ"ש 20:45 בית כנסת "תורת ישראל" קריית הרצוג ב"ב